

DE GEHEIME TUIN

(The Secret Garden)

Een toneelstuk in twee bedrijven

door

SYLVIA ASHBY

naar een roman van

Frances Hodgson Burnett

vertaling

Jan Hulsegge

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **DE GEHEIME TUIN - THE SECRET GARDEN** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **SYLVIA ASHBY** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

**Copyright: © 1997 by Sylvia Ashby
Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv**

**Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl**

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363
1800 AJ Alkmaar
Telefoon 072 - 5112135
Website: www.ibva.nl
Email: info@ibva.nl
ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **10** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

PERSONEN: (in volgorde van opkomst)

Mary Lennox

Mrs. Medlock

Andrew Craven

Martha

Ben Weatherstaff

Nurse Grey

Dokter Spencer

Mrs. Appleby

Dickon

Colin Craven

Opmerkingen over het stuk:

De stijl van dit toneelstuk is vloeiend, de ene scène vloeit net als in een film over in de ander. Wijzigingen in tijd worden verwezenlijkt door dialogen en bewegingen. Op een enkele uitzondering na zijn black-outs niet nodig en ze zullen de loop van het verhaal onderbreken. Het decor kan fragmentarisch zijn en er moet veel aan de verbeelding worden overgelaten. Het deel voor op het toneel wordt voor diverse plaatsen gebruikt. De leeftijd van de jongeren is met opzet vaag gehouden om gemakkelijker een rolverdeling te kunnen maken.

Een originele geluidsopname – gecomponeerd door Mark McCoy – waarop muziek, geluidseffecten en voice-over geluiden staan, zijn op CD verkrijgbaar bij de uitgever. De muziek geeft de stemmingen in het stuk weer.

PERSOONSBESCHRIJVING:

Andrew Craven - eigenaar van Misselthwaite. Lichtjes gebocheld aan één schouder. Hij treurt nog altijd over het verlies van zijn geliefde vrouw en is te veel met zichzelf bezig om aandacht te hebben voor zijn zoon of Mary. Craven is voortdurend op reis om op die manier aan zijn herinnering te ontvluchten.

Mary - de nicht van Craven. Ongeveer twaalf jaar. Ze is nukkelig, verwend, en onbeschaamd; het resultaat van haar opvoeding in India. Door de tuin weer in orde te brengen vindt ze zichzelf terug.

Colin - de ziekelijke zoon van Craven. Even verwend en onbeschaamd als Mary, is hij angstig en hysterisch, een eenzaam kind dat naar liefde en vriendschap hunkert. De rol kan door iemand van de leeftijd van Mary of een jonger kind gespeeld worden.

Mrs. Medlock - middelbare leeftijd, hoofd van de huishouding van Misselthwaite Manor. Koud en berekenend. Ze heeft behoorlijk veel invloed door de onverschilligheid van haar werkgever. Mrs. Medlock wil alles onder controle hebben en heeft een hekel aan Mary en het succes van Mary met Colin.

Martha Appleby - vriendelijk jong dienstmeisje uit het nabij gelegen dorp. Ze is bang om op straat gezet te worden waardoor ze haar inkomen kwijt zou raken, hetgeen het gezin hard nodig heeft. De rol kan door een tiener of een iets ouder meisje gespeeld worden.

Dickon - de broer van Martha. Wat ouder dan Mary en Colin. Dickon is intuïtief en aardig. Hij staat in alle opzichten dicht bij de natuur. Hij heeft een nagenoeg mysterieuze manier om met planten en dieren om te gaan.

Mrs. Appleby - moeder van Dickon en Martha. Ze is een vriendelijke, hartelijke en moederlijke vrouw in tegenstelling tot Mrs. Medlock. Door de combinatie van haar kwaliteiten als moeder Aarde en lieve fee zorgt zij voor de "revalidatie" van de twee wezen.

Ben Weatherstaff - zure, kribbige oude tuinman. Zijn grommige manier van doen verbergt een zorgzame natuur. Door de kinderen te helpen bij het verzorgen van de tuin van zijn geliefde meesteres wordt hij aardiger.

Dokter Spencer - de stijve, ouderwetse dokter van Colin. Hoewel hij incapabel is, is hij niet van slechte wil, al lijkt het wel zo.

Nurse Grey - de overwerkte verpleegster van Colin. Hoewel zij grof en

recht door zee is, is ze oplettend en heeft een betere greep op de problemen van Colin dan Dokter Spencer.

Opmerking van de vertaler:

In de originele tekst wordt door de lokale figuren (Martha, Ben, Dickon, etc.) een Yorkshire dialect gesproken, dat later in het tweede bedrijf door Mary gedeeltelijk wordt overgenomen. Ik heb in de vertaling daar een min of meer Neder Saksisch dialect van gemaakt. Iedere groep kan echter naar eigen goeddunken dit dialect wat aanpassen.

DECOR:

In en om Misselthwaite Manor in Yorkshire, Engeland, 1910. Het stuk voor op het toneel is flexibel en wordt voor verschillende plaatsen gebruikt. Achter op het toneel worden op platforms de kamers van de Manor gesuggereerd.

EERSTE BEDRIJF

Muziek: Geluid no. 1 – ouverture.

(als het doek opengaat, stopt de muziek met het fluiten van een trein. Somber licht onthult een kale bank die als treinbank dient. Mary, een ongelukkig meisje in zwart gekleed, komt binnen; ze gaat op een kist zitten, kijkt kwaad rond. Mrs. Medlock volgt haar, ze draait zich om en schreeuwt bevelen)

MRS. MEDLOCK: Voorzichtig met die doos! Denk er aan dat je de koffers niet bekrast! Nee! Nee! In de bagagewagen! *(tegen Mary)* Blijf daar staan en sta stil. Heb je de paraplu verloren? *(fronst. Mary duwt de paraplu naar Mrs. Medlock. Roept)* Voorzichtig een beetje met die hutkoffer, zeg! Komt helemaal uit India – die hoeft op het laatste moment niet kapot!

STEM ACHTER: *(aankondiging)* Nottingham, Sheffield, Leeds. Perron drie.

MRS. MEDLOCK: *(tegen het publiek)* Als dat vervelende kind er niet geweest was, had ik nu gezellig op de bruiloft van mijn neef gezeten. Maar mijnheer zegt: “Je moet mijn nicht in Londen afhalen.” Zeg ik: “Ja, mijnheer. Zoals u wilt, mijnheer. Nog iets van uw dienst, mijnheer?” *(de conducteur fluit)* Moet je dat arme schaap nu zien! Als ze maar weet dat ik niks van die malle streken moet hebben! *(gaat naar Mary)* Mary! Vooruit, juffertje! Dit is onze coupé. *(gebaart dat ze de buitendeur van de coupé opendoet. Geluid no. 2 – geluid van vertrekkende stoomtrein)*

MARY: *(landerig)* Waar gaan we nu heen?

MRS. MEDLOCK: Ver weg. Naar het Noorden van Engeland. Trek je jas uit.

MARY: *(gaat op de bank zitten)* Wil ik niet.

MRS. MEDLOCK: *(gaat naast haar zitten, legt pakjes om zich heen)* Dan niet.

MARY: Het regent nog steeds. *(ze rilt)*

MRS. MEDLOCK: In Yorkshire zul je de zon niet vaak zien. Niet als *(fronst)* **in India!** *(Mary kijkt uit het raam. Mrs. Medlock draait wat heen en weer, barst dan uit)* Ik kan maar het best wat over je oom

vertellen. ‘k Denk dat je ouders ook al wel wat gezegd hebben.

MARY: Nauwelijks. Vader was altijd weg voor zaken en Mem Sa-hib

-

MRS. MEDLOCK: (*fronst weer*) Mem wie?

MARY: Zo noemden de bedienden mijn moeder. Mem Sahib was altijd weg naar feestjes.

MRS. MEDLOCK: Mary Lennox, laat ik je dan vertellen dat je naar een heel eigenaardige plek gaat.

MARY: Basil zei dat mijn oom een bochel heeft. Zo akelig dat niemand bij hem durft te komen. Ik denk dat Basil akelig doet.

MRS. MEDLOCK: (*pakt snoepje*) De rug van mijnheer is een beetje gebogen – dat zit hem behoorlijk dwars. En wie is in vredesnaam Basil?

MARY: Eén van de jongens van Crawford. Je weet wel... de familie waar ik heb gelogeed toen... toen Vader en Moeder gestorven zijn. Nou ja, in elk geval ben ik lekker van Basil en die vijf akelige kleine krenge van Crawford af. Altijd pesten: “Mary, Mary.”

MRS. MEDLOCK: (*terzijde*) “Altijd dwars!” (*houdt haar het zakje voor*) Een snoepje?

MARY: (*kijkt snel*) Ik hou niet van chocola.

MRS. MEDLOCK: Ik denk dat ik je maar beter kan waarschuwen; Misselthwaite is heel somber. Bijna honderd kamers, de meeste op slot. Wat denk je daarvan?

MARY: Niks. Ik ken dat soort dingen niet.

MRS. MEDLOCK: (*lacht*) Tjee, moet je dat horen! Vind je het niet erg?

MARY: Maakt het wat uit of ik het erg vind of niet?

MRS. MEDLOCK: Dat is ook weer waar. Geloof maar niet dat hij zich druk maakt. Sinds zijn vrouw is gestorven, wil mijnheer niemand meer zien, behalve Pruitt, zijn oude bediende.

MARY: (*verrast*) Was mijn oom getrouwd?

MRS. MEDLOCK: Miss Lily heette ze – ze trouwde van de ene op de andere dag met hem. En niet om zijn geld! Hij zou de sterren uit de lucht hebben geplukt om haar een plezier te doen.

MARY: (*nieuwsgierig*) Is ze gestorven? Als een prinses in een sprookje?

MRS. MEDLOCK: Mijnheer werd helemaal gek. Zei dat ie de enige waar hij van hield, had verloren. Heeft zich opgesloten in de westelijke vleugel. Als ie thuis is. Honger?

MARY: Ik heb nooit honger.

MRS. MEDLOCK: Kan ik me voorstellen, mager scharminkel dat je bent.

MARY: Hebben ze geen verwarming in de trein? *(gaapt)* Het is zo donker buiten.... *(slaapt. Buiten raast de wind)*

MRS. MEDLOCK: Wat een lief klein ding! Ze zeggen dat haar moeder een schoonheid was! Nu, daar heeft ze dan niet veel van mee gekregen. En op Misselthwaite zal ze niet veel beter worden. Nou ja, in elk geval hoef ik niet voor haar te zorgen! Laat dat een gouvernante maar doen. *(schudt Mary)* Het volgende station is Thwaite. Wakker worden!

MARY: *(wordt wakker)* Zijn we er nog niet?

MRS. MEDLOCK: Bijna. We rijden nu over de hei. Moet je de wind horen gieren.

MARY: *(staat op, kijkt naar buiten)* Klinkt als de zee.

MRS. MEDLOCK: Het komt door het vlakke land, kilometers en kilometers wild kaal land.

MARY: Het lijkt wel een zwarte oceaan.

MRS. MEDLOCK: Volgens mij is de hei een akelig gebied, maar er zijn mensen die het geweldig vinden.

MARY: Ik niet. Helemaal niet!

MRS. MEDLOCK: In de Manor zal ik je naar je kamers brengen. En denk er aan, juffertje, blijf op je kamers en ga niet rond lopen dwalen.

MARY: Ik wil helemaal niet ronddwalen!

MRS. MEDLOCK: *(verzamelt de pakjes)* We zijn er. Thwaite. In je kamer staat al een lekkere koude maaltijd te wachten. Kom, vlug, kind! *(af. Geluid no. 3 – muziek flashback: Mary staat onder een paraplu te mijmeren)*

INDIASE BEDIENDEN: *(voice-over)* Mijnheer is dood. Mem Sahib dood! Ayah dood!

MARY: *(bijna in tranen)* Waarom komt er niemand? Waarom hebben ze mij vergeten?

MRS. MEDLOCK: *(achter)* Mary! Sta niet te treuzelen! De koets is hier!

MARY: *(loopt weg)* Houdt het dan nooit op met regenen in Engeland?
(licht langzaam uit)

(de studeerkamer. Andrew Craven zit in een armstoel verborgen, hij is licht gebocheld. Hij houdt een muziekdoosje in zijn handen dat een leuk walsje speelt. Geluid no. 4 – muziekdoos. Als er geklopt wordt, sluit hij de doos)

MRS. MEDLOCK: *(komt binnen)* Pardon, mijnheer.

MASTER CRAVEN: Wat is er, Mrs. Medlock?

MRS. MEDLOCK: Ik heb Mary Lennox uit Londen gehaald.

MASTER CRAVEN: *(vaag)* Oh ja. Nu weet ik het weer. Ik hoop dat ze gezond is?

MRS. MEDLOCK: Een beetje dun en zwak, meer niet.

MASTER CRAVEN: Zorg ervoor dat ze alles krijgt wat ze nodig heeft, Mrs. Medlock. En geen zwarte jurken! Het is hier al triest genoeg –

MRS. MEDLOCK: Mijnheer, om eerlijk te zijn weet ik niet veel van het grootbrengen van kinderen.

MASTER CRAVEN: Ik ook niet...

MRS. MEDLOCK: Met alle respect, mijnheer...

MASTER CRAVEN: Kom, kom, Mrs. Medlock. Zeg wat je op de lever hebt.

MRS. MEDLOCK: *(scherp)* Zou er niet voor het kind gezorgd moeten worden? Een soort onderwijzer of zo. U weet wel, een gouvernante.

MASTER CRAVEN: Zeker weten.

MRS. MEDLOCK: Ik heb mijn handen al meer dan vol, de hele huishouding komt op mij....

MASTER CRAVEN: *(ongeduldig)* Natuurlijk. Ik snap het.

MRS. MEDLOCK: Zorgt u dan voor een gouvernante, mijnheer?

MASTER CRAVEN: Natuurlijk.

MRS. MEDLOCK: Zal ik Miss Mary morgen beneden brengen, mijnheer?

MASTER CRAVEN: Dat is niet nodig, Mrs. Medlock. Ik ben waar-

schijnlijk geen leuk gezelschap.

MRS. MEDLOCK: En de gouvernante, mijnheer?

MASTER CRAVEN: Gouvernante? Oh, ja. Daar zorgen we voor.
Later.

MRS. MEDLOCK: Kan ik anders nog iets doen, mijnheer?

MASTER CRAVEN: Ga maar. En ik wens niet meer gestoord te worden!

MRS. MEDLOCK: *(kleine revérence, ze gaat kwaad weg, tegen het publiek)* Mooie boel! Moet je mij zien; letten op de koetsier, twee bediendes, een butler, een kok, een meid voor het smerige werk, een kamermeisje, twee dienstmeiden en drie tuinlieden! En nu nog eens die blaag met d'r zure gezicht. Maar ja, wie de muzikant betaalt, mag zeggen wat ie moet spelen.

(de kamers van Mary – achter – met een staande kapstok of een ingebouwde kast. Martha komt opgewekt binnen en zet een ontbijtblad neer. Ze gaat op haar tenen naar het bed en kijkt naar de slapende Mary)

MARY: *(gaat overeind zitten)* Wie ben jij?

MARTHA: Martha... Martha Jane Appleby.

MARY: *(uit de hoogte)* Ben jij mijn bediende?

MARTHA: Ik bin de bediende van Mrs. Medlock. Ik moet hier schoonmak'n en 'n beetje op oe pass'n. Maar ik hoef toch niet echt op oe te pass'n, hè?

MARY: *(kijkt door het denkbeeldige raam naar buiten)* Is dat de hei?

MARTHA: Vind ie het mooi?

MARY: Nee. Ik haat het.

MARTHA: Het is best mooi in de lente als de heide bloeit.

MARY: *(staat stijf rechtop met de armen omhoog)* Wie gaat me aankleden?

MARTHA: Onze Liesbeth Ellen is nog maar vier en die staat er nog niet zo bie als een pop om aangekleed te word'n.

MARY: Ayah kleepte me altijd aan.

MARTHA: *(trekt haar nachtpon uit)* Dan wordt het de hoogste tied om dat zelf te ler'n. Jonger kan niet.

MARY: *(gaat op het bed zitten)* Jij bent een gekke bediende. *(steekt*

haar voet uit voor een schoen) Nu? (stamp op de vloer en steekt haar voet weer uit)

MARTHA: *(geeft toe, doet haar de schoenen aan de voeten)* Toen ik hoorde dat ie uut India kwam, hoopte ik dat ie lekker broen als chocola was, en neet zo wit als ondermelk –

MARY: Dacht je dat ik een inboorling was!? Jij – jij varkenskop!

MARTHA: Oh, beginn'n wie te scheld'n? Dat past anders neet veur jongedames, heur!

MARY: Inboorlingen zijn bedienden! Ze moeten buigen en je hand kussen. Ik heb zin om je een klap te geven. *(heft haar arm op)*

MARTHA: *(grijpt haar pols)* Ie mot oe neet verbaz'n als ik oeje ook een mep zou gev'n.

MARY: In India zou ik je laten kastijden! Jij kent India helemaal niet. *(laat zich snikkend op bed vallen)*

MARTHA: *(bang)* Neem me niet kwalijk, juffer. Ie moet niet zo huil'n.

MARY: Je bent geen echte bediende!

MARTHA: *(pakt haar jurk van de stoel)* Ik heb neet veel 'eleerd en proat een beetje plat. Ik had eigenlijk in de keuk'n moeten help'n. Hier, trek die jurk noe maar aan.

MARY: Ayah hielp me altijd de jurk aantrekken. Dat was de gewoonte.

MARTHA: *(helpt haar)* Misschien had ie Ayah beter mee kunn'n breng'n.

MARY: Dat ging niet. Ze is ook dood.

MARTHA: Oh, dat spit mie. Ik heb wel in de gat'n dat ie heur mist.

MARY: Niet echt. Ik mocht haar eigenlijk niet zo erg. De andere bedienden zijn weggelopen en hebben mij achtergelaten. Ik geloof dat ik nergens bij hoor.

MARTHA: Ik snap neet waarom ze oe hierheen hebb'n gebracht. *(gaat naar de tafel)*

MARY: Je hebt mijn haar nog niet geborsteld. Weet je dan helemaal niks?

MARTHA: Ik bin maar een boerendeerntje hier uut het dorp. Ik heb nooit geleerd om de meid van een dame te weez'n. *(vouwt servet open)* Kom, eet noe maar eerst oe ontbijt op.

MARY: *(gaat aan tafel zitten)* Ik heb geen honger.

MARTHA: Gin pap? Smaakt lekker, heur...

MARY: Ik zei dat ik niks wilde.

MARTHA: Als de kinderen van Appleby hier aan tafel zat'n, likt'n ze de kruimels nog op. Ze bint met acht – en honger als jonge muss'n!

MARY: *(staat op)* Ik moet niks.

MARTHA: *(pakt haar jas en hoed)* Hier trek wat warms an en ga maar buit'n speel'n.

MARY: Met dit weer?

MARTHA: Speelde ie in India dan nooit buit'n?

MARY: Ik was vaak ziek.

MARTHA: *(helpt haar in de jas)* Binn'n is niet veel te belev'n, Miss Mary.

MARY: Wie gaat met me mee?

MARTHA: Lieve help, niemand natuurlijk. Mien broer Dickon is soms ur'n alleen op de hei. Hij hef vriendschap 'eslot'n met een paar wilde pony's. De vogels kom'n zomaar uit zien hand eet'n. *(kijkt uit denkbeeldig raam)* Daar kun ie naar de tuin. *(geheimzinnig)* Eén is er altied op slot!

MARY: *(geïnteresseerd)* Waarom?

MARTHA: Mijnheer hef hem jaren geled'n op slot gedaan toen zijn vrouw zo in enen gestorv'n is. Het was heur tuin. Mijnheer heeft de poort op slot gedaan en de sleutel begrav'n.

MARY: Waarom heeft hij de sleutel begraven? Als ie toch zo veel van zijn vrouw hield?

MARTHA: Hou nou maar op met vrag'n. Ga maar over de binnenplaats langs de fontein. Dan kom ie bij een lang pad – met mur'n met klimop. Achter de mur'n bint de groentetuin'n. *(Mary af)*
(voor op toneel links: stuk muur met klimop)

MARTHA: Riekelui's kinder'n! Het zou mie niks verbaz'n als ze niet goed snik war'n. Bediend'n die ze aan moet'n kled'n en met ze moet'n wandel'n alsof het jonge hondjes bint! Moeder vindt het niet goed dat de kinder'n altijd maar doen waar ze zin in hebb'n. Maar dit lijkt mie nog erger. *(af)*

MARY: *(komt voor op)* Het lijkt wel of de hele wereld me in de steek heeft gelaten. *(Geluid no. 5 – flashback muziek)*

INDIASE BEDIENDEN: (*voice-over*) Mijnheer is dood. Mem Sahib dood! Ayah dood!

MARY: (*angstig*) Waar is iedereen? Hebben ze mij vergeten? (*mopperige oude tuinman, Ben, komt op met spa en knielt om te gaan werken. Koel*) Waar kom jij vandaan?

BEN: (*kortaf*) Tuin. Groentetuin.

MARY: Waar is dat voor?

BEN: Wintergroente. Piepers, kool.

MARY: Waarom ziet alles er zo akelig uit? Geen bloeiende bloemen. Geen bladeren aan de bomen?

BEN: Winter!

MARY: Het is allemaal zo saai en grauw. Dood.

BEN: Ja.

MARY: Mag ik in de boomgaard kijken?

BEN: (*gromt*) Er is geen hond die je tegen zal houden.

MARY: Waar is de poort naar die andere tuin?

BEN: (*staat op, scherp*) Welken anderen tuin?

MARY: Achter de boomgaard. Ik heb een vogel in de top van de boom zien zingen. (*geluid no. 6 – roodborstje tjlpt*)

BEN: (*glimlacht*) Hallo, donderstraal. (*denkbeeldig roodborstje komt dichterbij. Ben naar links*) Woar bin ie eweest, kleinen zwerver?

MARY: (*komt achter hem aan, verbaasd*) Komt hij altijd als je hem roept?

BEN: Ja. Ken hem al vanaf dat e oetvloog. Zien hele nest vloog weg, maar diss'n kleinen bleef alleene achter.

MARY: Zijn oogjes glinsteren! Net kleine zwarte dauwdruppels!

BEN: Hij is zo verwaand als de pest, heeft geerne dat de leu over hem prat'n.

MARY: Waar zijn de anderen uit het nest naartoe gevlogen?

BEN: Zomaar, weg. Dat kleine donder wist dat e alleene was.

MARY: (*gaat naar andere kant, zacht*) Roodborstje, ik ben ook alleen.

BEN: Bin ie dat kind oet India? Gin wonder dat ie alleene bint.

MARY: (*onbeschaamd*) Hoe heet jij eigenlijk?

BEN: Ben Weatherstaff. (*tikt tegen zijn pet*) Een van de tuinmannen. Ik bin ok alleene. Roodborst is mien enigen vriend. Is de chef tuinman. Zut dinge die mijnheer Craven helemoal niet interesser'n.

MARY: Denk je dat ik mijn oom zal zien? Ik weet nu al dat ik hem niet mag. En hij mag mij natuurlijk ook niet.

BEN: Wat bedoel ie?

MARY: Andere mensen mogen mij nooit. Maar ik geef ook niet veel om hen.

BEN: (*gaat weer werken*) In Yorkshire hebbe wie de gewoonte om mekaar het recht op de man af te zegg'n. Ik denke dat wie veel op mekaar lijk'n, mien kind. Wij kom'n uit hetzelfde nest.

MARY: (*uit de hoogte*) Jij en ik?

BEN: Wie zien er geen van beide goed uut. (*fronst*) Bint beide net zo zuur als wie eruit zien! (*fronst nog meer*) En ik wil wedd'n dat wie hetzelfde rothumeur hebb'n!

MARY: (*stamp op de grond*) Ik heb geen rothumeur! (*geluid no. 7 – roodborstje tjlpt*)

BEN: Hij hef zich veur 'enom'n vriendjes met oe te word'n. (*terzijde*) Mag ik hangen! Dat jong is op dat kind gevall'n!

MARY: (*gaat naar hem toe, hoopvol*) Wil jij mijn vriendje zijn? Echt?

BEN: Ie praat alsof ie nog een echt kind bint – in plaats van een scherpe oude vrouwe. Ie proat al net met hem als Dickon met zien dier'n praat.

MARY: (*geïnteresseerd*) Ken je Dickon?

BEN: De bram'n en de heidestruik'n kenn'n Dickon. De voss'n breng'n hem naar hun hol en de leeuwerik'n verbergen hun nest'n niet veur hem.

MARY: Kijk! Hij is naar de boomgaard gevlogen! Nee, naar de tuin erachter...

BEN: Misschien is e de een of andere jonge roodborstjes dame het hof aan het mak'n. Er woont er eene in de oude rozenstruik'n.

MARY: Er moet ergens een deur zijn.

BEN: Niemand hef die ooit kunn'n vind'n. (*waarschuwt*) En niemand heeft daar ook iets te zoek'n!

MARY: Dat is de tuin die mijn oom op slot heeft gedaan, hè? Zeg op!

BEN: (*grof*) Ie bint een bemoeizieke meid die haar neus steekt in ding'n waar ze niks mee te mak'n heeft.

MARY: (*kijkt naar achter*) Wie is dat?

BEN: (*staat op om te kijken*) Dokter Spencer. Komt op bezoek.

MARY: Is er dan iemand ziek?

BEN: (*kwaad*) Ik zei toch dat je je niet overal mee moet bemoei'n!
Vooruit, ga maar spel'n. Ik heb geen tijd voor zulks geleuter.
(*rechts af*)

MARY: Als mijn oom nou zo van zijn vrouw hield, waarom heeft hij dan een hekel aan haar tuin?

BEN: (*achter*) Ik zei: "Maak dat je wegkomt."

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto